

Ministerstvo
školsství, mládeže
a tělovýchovy

Priority věcného záměru zákona o vysokých školách - perspektiva MŠMT

Dny vzdělávací činnosti 2026

Národní technická knihovna

3. září 2026

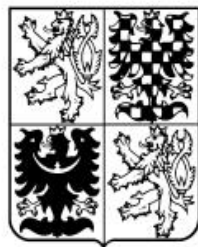
Kontext a perspektivy

Historie; *vývoj legislativy a vývoj vysokoškolské veřejné politiky*

Proces; *jak se postupuje a co to vlastně znamená tvořit věcný záměr*

Hodnoty a principy; *protože nejde jen o proces*

Oblasti; *co se má změnit ve fungování a činnostech VŠ*

Sbírka zákonů a mezinárodních smluv

ČESKÁ REPUBLIKA

Zpřístupněna dne 28. února 2025

Zákon č. 52/2025 Sb.

**Zákon, kterým se mění zákon č. 111/1998 Sb.,
o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů
(zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších
předpisů, a další související zákony**

Znění novel zákona o vysokých školách naleznete [zde](#).

Změna: [210/2000 Sb.](#)
Změna: [147/2001 Sb.](#)
Změna: [362/2003 Sb.](#)
Změna: [96/2004 Sb.](#)
Změna: [121/2004 Sb.](#)
Změna: [436/2004 Sb.](#)
Změna: [473/2004 Sb.](#)
Změna: [562/2004 Sb.](#)
Změna: [342/2005 Sb.](#)
Změna: [552/2005 Sb.](#)
Změna: [161/2006 Sb.](#)
Změna: [165/2006 Sb.](#)
Změna: [310/2006 Sb.](#)
Změna: [624/2006 Sb.](#)
Změna: [261/2007 Sb.](#), [296/2007 Sb.](#)
Změna: [189/2008 Sb.](#)
Změna: [110/2009 Sb.](#)
Změna: 110/2009 Sb. (část), [419/2009 Sb.](#)
Změna: [159/2010 Sb.](#)
Změna: [365/2011 Sb.](#), [420/2011 Sb.](#)
Změna: [48/2013 Sb.](#)
Změna: [64/2014 Sb.](#)
Změna: 137/2016 Sb. (část)
Změna: [137/2016 Sb.](#)
Změna: [230/2016 Sb.](#)
Změna: [24/2017 Sb.](#)
Změna: 183/2017 Sb.
Změna: 200/2017 Sb.
Změna: 303/2017 Sb.
Změna: 168/2018 Sb.
Změna: 32/2019 Sb.
Změna: 111/2019 Sb.
Změna: 403/2020 Sb.
Změna: 495/2020 Sb.
Změna: 609/2020 Sb.
Změna: [153/2021 Sb.](#)
Změna: [349/2023 Sb.](#)
Změna: [230/2024 Sb.](#)
Změna: [35/2025 Sb.](#)
Změna: [52/2025 Sb.](#)
Změna: [152/2025 Sb.](#)

Novodobá geneze zákona o vysokých školách a debata o něm

- Zákon o vysokých školách z roku 1998 byl po dobu své platnosti více než 40x novelizován.
- Poslední snaha o přípravu paragrafového znění nového zákona proběhla cca před 15 lety.
- V průběhu posledních více než 10 let dvě hlavní novelizace v roce 2016 a 2025.
- Vysokoškolská legislativa musela specificky reagovat na řadu vnějších krizových situací.
- MŠMT naznačilo diskusi v roce 2022, následně debatováno v průběhu projednávání poslední novely v roce 2024, resp. navázaných debatách 2025.

Co se událo v roce 2025 v kontextu debaty o novém zákoně?

Teze MŠMT (prezentace 4. dubna 2025 v Senátu)

- institucionální diverzifikace (vytvoření nové sady legislativních norem pro terciární vzdělávání: zákon o univerzitách, zákon o profesním terciárním vzdělávání, zákon o zajišťování kvality v terciárním vzdělávání),
- řízení a členění univerzit (zeštíhlení zákona – nepředepisování pravidla vnitřního členění univerzitní vysoké školy, posílení role univerzitních rad včetně jejich zakotvení, v případě neuniverzitních institucí posílení role zaměstnavatelů),
- akademická kariéra (zavedení funkčních míst, posílení uznávání předchozí profesní praxe),
- kvalifikace (programy krátkého cyklu, uznávání zahraničního vzdělání),
- průchod studiem (plošné zavedení ECTS v terciárním sektoru, zavedení kreditové peněženky, zakotvení podmínek part-time studia nebo mechanismy finanční podpory studujících).

Reakce ČKR a RVŠ – potřeba dalších analýz a potřeba zachování statu quo

Žádné další rozpracování pojmenovaných témat ze strany MŠMT nenásledovalo.

Geneze vysokoškolské politiky

Společenská smlouva

- Explicitní a/nebo implicitní vymezení a vzájemné porozumění o kompetencích a rolích mezi hlavními aktéry, primárně mezi ministerstvem a vysokými školami.
- Obsažena ve Strategickém záměru ministerstva, plánech jeho realizace a další komunikaci ministerstva. Nahradila 2016+ předešlý model, který byl nastaven např. v akreditacích, financování i hodnocení fakticky opačně.
- Role ministerstva: nastavení právní úpravy činnosti vysokých škol, distribuce rozpočtů směřujících na vysoké školy a zajištění odpovídajícího systému vyhodnocování procesů ve vztahu k činnostem vysokých škol.
- Role VŠ: garance funkčních procesů a strategické řízení v hlavních doménách.

Co to reálně znamenalo?

- 2016/2017 - novela zákona o vysokých školách (institucionální akreditace a řízení kvality)
- 2017/2018 - odvrácení trendu klesajícího rozpočtu, tj. narovnání a navýšení střednědobých výdajových rámců spojené s opuštěním „kapitačního“ financování + segmentace VŠ
- 2019 - kontraktové financování – oborově dle profesí s garancí vládní priority (tj. „kapitační“ přístup - částečně řízení kapacity - pouze, tam kde je definice objednávky státem s vlastním programem a rozpočtem)
- 2020/2021 - kontraktové financování – nový model rozvojového programu („PPSŘ“) vázaného na Strategický záměr MŠMT (pokračování 2026+)
- 2020/2021 - pilotní plné hodnocení dle Metodiky 2017+ (2018–2021: série metodických dopisů k přípravě přestupu na nový pětiletý model financování, pokračování 2026+)
- 2020/2021 - tvorba konceptu a cílů výzev z OP JAK
- 2021/2022 - plánováno završení této etapy v podobě záměru na zrušení kapitačního financování doktorandů; nakonec ukotveno v zákoně až 2025, koncepčně zatím ne zcela dotaženo s nadále existujícím ukazatelem C

Jak se tato společenská smlouva (a na ní navazující sady opatření) etablovala na vysokých školách?

Byly pro ni vytvořené legislativní i nelegislativní podmínky?

Věcný „záměr“ „nového“ zákona

Věcný záměr

- v kontextu veškeré přijímané legislativy PSP objem zákonů s předchozím samostatným věcný záměrem v jednotkách procent,
- rizika – proces je dlouhý, často neodpovídá politickému cyklu a požadavku na rychlost; může hrozit opakování stejné debaty při přípravě paragrafového znění,
- výhody – jasné zadání a mantinely; vyjasnění pozic a postupu; „ochrana“ procesu,
- role věcného záměru pro MŠMT: nástroj zvyšování důvěry a komunikace,
- představy a realita – schopnost debaty o principech, přenášení požadavků paragrafového znění na text věcného záměru (domyšlení scénářů a míra detailu).

Nový zákon

- tvořen v kontextu geneze veřejné politiky, vývoje legislativy a evropského kontextu,
- přístup v celé komplexitě a s významnou ambicí.

Harmonogram přípravy věcného záměru	Datum
Expertní pracovní skupiny	25.2., 11.3., 25.3., 8.4., 27. 4., 29. 4., 6. 5. 2026
Fokusní skupiny	13. 5., 18. 5., 20. 5., 25. 5., 22. 6., 24. 6., 29. 7. 2026
Jednání s NAÚTV	2. 6., 30. 6., 11.8. 2026
Diskuse s RVŠ a ČKR	21. 5. 2026, 4. 6. 2026
Jednání s předsednictvy ČKR a RVŠ	10. 6. 2026
Debata na podvýboru pro vědu a VŠ PSP	10.6. 2026
Jednání se SVŠ	25. 6. 2026
Jednání s MV, MO a StVŠ	1.7. 2026
Participativní skupina	19. 8. 2026
Projednání návrhu s ČKR a RVŠ	26. 8. 2026, 4.9. 2026
Debata s prezidentem republiky ČR	2.9. 2026
Prezentace na Dnech vzdělávací činnosti	3.9. 2026
Schválení poradou vedení MŠMT	září 2026
Meziresortní připomínkové řízení	říjen–listopad 2026
Předložení vládě a LRV	prosinec 2026

Příprava věcného záměru zákona o vysokých školách

Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy v současné době připravuje návrh věcného záměru zákona o vysokých školách. Zde průběžně zveřejňuje podklady a prezentac

Prezentace z jednání participativní skupiny

 [Prezentace - participativní skupina 19. 8 2026.pptx](#)
PPTX, 726.48 KB

Vyjádření k častým dotazům na přípravu věcného záměru zákona

 [Reforma-VS-odpovedi-na-dotazy.pdf](#)
PDF, 147.04 KB

Organizace a řízení

 [Podklad-pro-jednani-FS-navrh-MSMT-organizace-rizeni.pdf](#) (pdf, 297.99 KB)

 [Podklad-pro-jednani-2.-FS-navrh-MSMT-organizace-rizeni.pdf](#) (pdf, 276.51 KB)

 [Podklad-pro-jednani-FS-analyza-modelu-vnitriho-rizeni-vysokych-skol-v-Evrope.pdf.pdf](#) (pdf, 1.01 MB)

Hlavní body z dosavadních jednání – co jsme si odnesli

Nastavení „společenské smlouvy“

- posílení autonomie v oblasti kvality, kariér či financování vůči smysluplnému a transparentnímu modelu vnitřního řízení,
- práce s pojmem „externalizace“, promyšlení legitimních obav a rizik, institucionální konzervatismus, poziční odpor vůči „manažerismu“, sebepojetí akademické sféry (kdo je „gestor“ agendy/architektury), vyvažování oborového versus strukturálního/procesního přístupu,
- možnosti deregulace, tj. míra detailu v zákoně, ambivalentní přístupy k implementaci vnitřní konstrukce VŠ.

Společná mitigace rizik

- legitimní pojistky vůči politickému vlivu jako nástroj důvěry,
- nastavení smysluplné komunikace postavené na realitě (jak vysokých škol, návrhů MŠMT),
- (a)symetrie debaty – důraz na téma řízení a potřeba fokusace na dopady v oblastech zejména kariér a studia.

Přechodná ustanovení

- kontrolovaný náběh jako klíčový bod hlavních reformních snah,
- vzájemná spolupráce s iniciativami na VŠ při modelaci předpisů a postupů.

Principy reformy

- Minimalizace mikromanagementu sektoru vysokých škol a vytvoření podmínek pro to, aby se VŠ staly partnerem, který efektivně dosahuje cílů. Konzistentně důraz na to, aby každý jednotlivý aktér v systému vzdělávání (vláda, MŠMT, jednotlivé vysoké školy a její orgány) nesl jasnou odpovědnost za plnění svého poslání.
- Reforma řízení jak podmínka sine qua non dalších cílů.
- Zachování vysoké autonomie vysokých škol v ČR; důraz na základní hodnoty EHEA – akademické svobody, akademická integrita, institucionální autonomie, zapojení studujících a pracovníků do řízení VŠ, zodpovědnost společnosti vůči VŠ a VŠ vůči společnosti.
- Evidence-based přístup (analýzy zahraničních modelů řízení zemí, které mají systém zavedený dlouho nebo kde proběhly reformy celkem nedávno, analýzy mezinárodních auditů na českých VŠ).
- Aplikace standardních přístupů evropského mainstreamu.
- Postupný, citlivý a kontrolovaný přechod na nový systém: koexistence starého a nového systému, přechodná ustanovení s náběhem v etapách.

Pojistky proti „ohrožení autonomie/ politizaci univerzit“

Univerzitní rada bude stále převážně **akademický orgán** (2/3 členů z akademického prostředí).

Zástupce praxe budou vybírat pouze akademici.

Trojcestný **nominační klíč pro UR** (žádný aktér nedominuje).

Stanovení **parametry procesu/VŘ** pro externí členy.

Nastavení **neslučitelnosti** funkcí.

Pojistky a kontrolní mechanismy v rukou akademického senátu: Akademický senát má fungovat jako hlavní vnitřní kontrolní mechanismus proti zneužití moci ze strany rektora nebo právě UR. K tomu mu návrh svěruje několik silných nástrojů:

Personální právo veta a odvolání: Senát může kvalifikovanou většinou a s uvedením závažných důvodů odmítnout navrženého kandidáta na rektora nebo děkana. Může také předložit zdůvodněný návrh na jejich odvolání.

Zastoupení v UR: Senát si zachovává přímý vliv na fungování rady tím, že do ní sám volí třetinu zástupců.

Schvalovací práva v akademických věcech: Senát má rozhodující slovo při schvalování předpisů, které přímo dopadají na akademickou obec, jako jsou pravidla pro studium, stipendia nebo disciplinární řády.

Právo participace a iniciativy: Senát má zaručeno právo projednat nejzásadnější dokumenty (jako je statut, strategie, rozpočet, prodej majetku nad určitou úroveň nebo zřizování a rušení součástí školy) ještě předtím, než je vedení či rada schválí. Zároveň může podávat rektorovi i radě vlastní podněty.

Cíle věcného záměru

Moderní právní úprava vysokého školství, která:

- posílí strategické řízení a transparentnost rozhodovacích procesů,
- nastaví odpovědnost za dosažené výsledky vysokých škol a jejich vnitřní diferenciaci,
- umožní vysokým školám pružně reagovat na vlastní potřeby i potřeby společnosti,
- podpoří kvalitu a dostupnost vysokoškolského vzdělávání a jeho internacionalizaci,
- aktualizuje činnosti NAÚTV a umožní jeho zapojení do mezinárodních struktur.

VZ strukturován do **pěti hlavních oblastí**: řízení a správa, financování a hospodaření, zajišťování kvality a akreditace, akademické kariéry, flexibilní a dostupné studium.

Řízení a správa - principy navrhované revize

Cíle

- akceschopné vedení vysokých škol (důraz na strategické řízení, jednoznačné určení kompetencí, odpovědností a vzájemných vztahů),
- otevřenost vůči společnosti (smysluplné zapojení externích partnerů, vyvážení externího vlivu),
- flexibilní model (respektování profilu, mise a velikosti konkrétní vysokých škol).

Vnitřní logika **kompetencí** aktérů

- dělba práce odpovídající jejich roli,
- brzdy a protiváhy,
- pojistky proti „politizaci“.

Zachována **specifika** StVŠ a SVŠ

Klíčová „vnitřní ústava“ – **statut** (+ další vnitřní předpisy); role MŠMT

Statut

- hlavní vnitřní předpis VŠ, nejvyšší právní „síla“ na dané VŠ, ostatní předpisy musí být se statutem v souladu,
- stanoví postavení dalších orgánů VŠ, jejich složení, obsazování, podmínky členství ...,
- ukotví další vnitřní předpisy a způsob jejich přípravy a schvalování, a to včetně předpisů, které:
 - upřesní průběh výběrového řízení na rektora a podmínky zániku jeho funkce,
 - upřesní podmínky výběrového řízení na obsazení vedoucí pozice děkana a podmínky zániku jeho funkce,
 - upřesní průběh volby do AS a případných dalších orgánů obsazovaných volbou,
 - stanoví pravidla VŠ v oblasti HR, vč. pravidel pro hodnocení, odměňování a kariérní postup a obsazování pracovních pozic,
 - upraví systém vnitřního zajišťování kvality,
 - upraví jednací řády jednotlivých orgánů VŠ (a jejich součástí),
 - upraví práva a povinnosti studentů a organizaci studia,
 - upřesní pravidla hospodaření VŠ,
 - stanoví pravidla pro delegaci pravomocí na děkana.

Statut schvaluje UR na návrh rektora a podléhá registraci ze strany MŠMT

Univerzitní rada

- orgán vysoké školy s klíčovými strategickými, konstitutivními a rozpočtovými pravomocemi,
- určuje strategické směřování vysoké školy, tak aby se rozvíjela k vyšší kvalitě a lepšímu naplňování svého poslání a odborné orientace, kontroluje jeho naplňování, řídí proces výběru rektora,
- v kritické diskusi vyvažuje pohled akademické obce, zaměstnavatelů i širší odborné komunity, zohledňuje vnitřní dynamiku a potřeby školy i společnosti a reaguje na mezinárodní trendy,
- schvaluje (na návrh rektora) statut VŠ a další vnitřní předpisy VŠ, vybírá rektora VŠ a navrhuje jeho odvolání, schvaluje strategii VŠ a dohlíží na její plnění, rozhoduje o zřízení/sloučení/zrušení součástí vysoké školy, schvaluje rozpočet VŠ, může odmítnout návrh na jmenování děkana,
- funkční období: 6 let (max. 2 funkční období),
- předsedu si volí UR sama ze svých externích členů.

Členství v univerzitní radě, složení a obsazování

- počet členů UR stanoví pro danou VŠ MŠMT dle její mise a velikosti – 9/12/15 členů,
- členství úkonem v obecném zájmu (odměna),
- členy jmenuje ministr vždy na základě návrhu:
 - z toho 1/3 na návrh akademického senátu VŠ z řad členů akademické obce a dalších zaměstnanců VŠ, 1/3 na návrh odborné výběrové komise jmenované ministrem z řad uznávaných akademických a jiných VŠ pracovníků, odborníků na oblast VŠ apod., 1/3 „kooptovanou“ na návrh 2/3 členů UR z řad zaměstnavatelů, spolupracujících institucí, relevantních veřejných organizací na úrovni státu nebo kraje, absolventů, organizací občanské společnosti relevantních pro danou VŠ, expertů v klíčových oblastech,
- neslučitelnost s mandátem aktivních politiků: člena vlády, poslance, senátora, předsednictva politického uskupení apod.

Rektor

- rektor je hlavním výkonným orgánem VŠ, který odpovídá za její strategické, akademické i provozní řízení,
- rektor má široké pravomoci v oblasti řízení, financování, personální politiky (vč. jmenování vedoucích zaměstnanců vč. prorektorů a děkanů), zajišťování kvality a vnitřního hodnocení kvality, zodpovědnost za naplňování nastavené strategie a zastupuje školu navenek,
- návrh funkčního období: 7 let (bez možnosti opakování či prodlužování),
- mzdu stanovuje UR,
- výběr a jmenování: rektora jmenuje prezident na návrh UR, k němuž AS neuplatnil právo veta (2/3 většinou všech členů),
- vybírán UR v otevřeném výběrovém řízení s přihlédnutím ke stanovisku výběrové komise, kterou zřídila UR, součástí je slyšení všech kandidátů před AS.

Akademický senát VŠ

- AS je vrcholným orgánem akademické samosprávy VŠ, který zajišťuje účast zástupců akademické obce na procesu přípravy a schvalování klíčových dokumentů týkajících se činností VŠ, na kontrole činnosti orgánů a vedoucích pracovníků VŠ a na ochraně akademických hodnot,
- má významné pravomoci v oblasti kontroly obsazování funkcí, procesu schvalování některých vnitřních předpisů a projednávání klíčových rozhodnutí; může předkládat podněty rektorovi a UR,
- práva AS:
 - v souladu se zákonem může zasahovat do procesu obsazování jiných akademických orgánů nebo pozic vedoucích pracovníků (UR, veto v případě rektora a děkana),
 - má roli v procesu schvalování vnitřních předpisů (zejm. těch, které se týkají vzdělávací a tvůrčí činnosti VŠ), strategických dokumentů, rozpočtu, kariérních řádů a rozvoji HR.
- Složení akademického senátu: kurie docentů a profesorů (pracovníků na pozicích R3 a R4), kurie ostatních akademických pracovníků (vč. současných vědeckých pracovníků), kurie doktorandů (v případě univerzitních VŠ), kurie studentů bakalářských a magisterských studijních programů, kurie neakademických pracovníků

Fakulta a děkan

- fakulty budou v zákoně upraveny obecněji než v současné legislativě,
- rektor bude delegovat výkon konkrétních pravomocí fakultám respektive děkanům, popř. dalším fakultním orgánům,
- děkan bude vybírán v otevřeném výběrovém řízení rektorem, součástí bude slyšení kandidátů před akademickou obcí fakulty, možnost veta ze strany AS,
- mezi delegované pravomoci děkana patří zejména: pracovněprávní vztahy na fakultě, vnitřní organizace fakulty, nakládání s finančními prostředky, tvorba a realizace SP, rozhodování o právech a povinnostech studentů, tvůrčí a doplňková činnost, mezinárodní vztahy a správa majetku fakulty.

Další orgány vysoké školy (nebo fakulty)

- VŠ svým statutem zřídí jeden nebo více z následujících orgánů:
 - A. poradní orgán rektora v oblasti akademických kariér a personálního řízení (nazvaný např. „vědecká rada“),
 - B. orgán dohlízející na kvalitu činností VŠ (nazvaný např. „rada pro kvalitu“),
 - C. orgány usměrňující rozvoj jednotlivých SP, koordinující jejich realizaci, sbírající a vyhodnocující zpětnou vazbu a řešící podněty studentů (nazvané např. „rady studijních programů“),
 - D. orgány zajišťující participaci akademické obce fakult na rozhodování v akademických a strategických otázkách týkajících se fakult (nazvané např. „akademické senáty fakult“),
 - E. orgán zajišťující ochranu práv studentů,
 - F. orgán řešící prohřešky proti akademické etice a integritě (nazvaný např. „etická komise“ nebo „etická a disciplinární komise“),
- v orgánech podle bodu A. a B. jsou významně zastoupeni externí všeobecně uznávaní odborníci, v orgánu podle bodu C. jsou zastoupeni nebo na jednání pravidelně zváni jako hosté externí odborníci a zástupci zaměstnavatelů, v orgánech dle bodů B., C., D. a E. jsou významně zastoupeni studenti,
- orgány mohou vykonávat i více než jednu z působností uvedených v bodech A. až F.

Financování a hospodaření – cíle legislativní úpravy

Zavedení smlouvy jako:

- jednotného rámce pro dominantní část financování,
- nástroje strategického dialogu MŠMT – VVŠ,
- smlouva s partnerským revizním mechanismem.

Nastavení povinných a fakultativních fondů a jejich tvorby.

Nastavení legislativního prostředí pro využívání finančních mechanismů.

Předpokládané parametry smlouvy

- veřejnoprávní smlouva o financování, kterou MŠMT uzavře s každou VVŠ a která vychází ze strategie MŠMT i vysoké školy,
- za VVŠ uzavírá rektor po schválení UR,
- doba trvání max. 5 let (stejná perioda pro všechny VVŠ),
- všechny uzavřené smlouvy jsou veřejně dostupné,
- smlouva obsahuje:
 - celkovou výši prostředků pro VVŠ pro první rok a podíl na celkové částce v dalších letech,
 - soubor závazků, jejich výchozí a cílové hodnoty a mechanismus důsledků jejich nenaplnění,
 - rozpočtovou doložku,
 - způsob a periodicitu plnění smlouvy.

Klasifikace smluvních závazků

Smlouva propojuje národní strategii s individuální misí každé instituce prostřednictvím tří typů indikátorů, resp. závazků:

- systémové - strategické na národní úrovni a nastavené pro celý systém vysokých škol s individuální cílovou hodnotou pro danou VŠ,
- institucionální - specifické pro danou vysokou školu - výsledek negociace mezi ministerstvem a vysokou školou, odrážejí misi a strategický plán instituce (dialog-based funding),
- vládní - vycházející z vládních/národních závazků a iniciativ - navázané na cíle či rozvojové priority vládou schváleného programu.

Fondy vysokých škol

Povinně zřizované fondy:

- fond provozních prostředků tvořený částečně ze zisku po zdanění, ze zůstatku příspěvku či z darů s využitím na provozní výdaje včetně mzdových, krytí ztrát v následujících účetních obdobích nebo převod do fondu rozvoje či fakultativních fondů zřízených vysokou školou,
- fond rozvoje tvořený ze zůstatku příspěvku, z odpisů hmotného a nehmotného majetku, z fondu bude možné financovat kromě reprodukce/rozvoje majetku i vklady do spin-offů/start-upů, splácet půjčky, investovat do fondů atd.

Fakultativně zřizované fondy, např.:

- sociální fond,
- stipendijní fond tvořený z poplatků za delší studium, v případě, že vysoká škol stipendijní fond nezřídí, zákon určí účelovou vázanost těchto prostředků na podporu studentů v širším smyslu – stipendia a další podpůrné služby pro studenty (poradenství, wellbeing, stravování apod.).

Legislativní prostředí pro využití finančních mechanismů

Zákon cílí na zjednodušení pravidel pro VŠ, podle nichž mohou:

- efektivněji vzít komerční půjčku/úvěr po schválení UR, VŠ může využít finanční prostředky poskytnuté formou kontraktu na uhrazení splátek a poskytnutí záruk, půjčky si vysoká škola může brát pouze na rozvojové účely v souladu se svou misí a strategií, nemůže z nich hradit svůj provoz,
- aktivně zhodnocovat akumulované finanční prostředky, které má ve svých fondech a vstupovat s majetkovou účastí do jiných právnických osob, pokud je tato účast v souladu s misí, strategickými cíli a zásadami hospodárného nakládání s veřejnými prostředky, a to po schválení UR.

Akademické kariéry - východiska, problémy a potřeby

- potřeba silného strategického personálního řízení,
- inbreeding, nízká mobilita a slabá regulace výběrových řízení,
- flexibilní **profily akademických pracovníků** – tvůrčí činnost, vzdělávací činnost, 3. role, vedení,
- potřeba flexibility při obsazování pozic,
- potřeba stability a **předvídatelnosti** pro AP – zavedení **tenure track**,
- kariérní stupně pevně vázané na doživotní tituly doc. a prof.,
- potřeba systematického rozvoje hodnocení AP,
- podpora rovných příležitostí.

Akademické kariéry - průřezové principy

- kompatibilita kariérních řádů VŠ s evropskými standardy: Evropský rámec pro výzkumné kariéry R1 - R4,
- provázanost reformních cílů s personálním řízením vysokých škol,
- řešení souběhu pracovních poměrů AP na více vysokých školách a výzkumných institucích (nebo u dalších zaměstnavatelů),
- postavení začínajících výzkumných pracovníků,
- generační obměna akademického prostředí (stanovení věkového stropu pro ukončení doby neurčité),
- přechodná období s dlouhým náběhem s jasným vymezením.

Akademické kariéry I – zákonné vymezení

- Činnosti akademických pracovníků, které určují individuální profil každého z nich: vzdělávací činnost, tvůrčí činnost, podpora a vedení, činnosti naplňující třetí roli a případně další oblasti definované VŠ,
- 4 základní kvalifikační úrovně:
 - R1 – činnosti bez nutnosti Ph.D. (pracovní místa obsazovaná studenty DSP, dnešními asistenty...),
 - R2 – činnosti vyžadující Ph.D., stále nutná určitá míra vedení, 3 typy pracovních pozic:
 - postdoci,
 - pracovní místa s garantovaným kariérním postupem (tenure track),
 - ostatní pracovní místa bez bližší specifikace (např. místa vzniklá dočasně v rámci projektů),
 - R3 – činnosti s vysokou mírou samostatnosti a odpovědnosti, vedení týmů, zajišťování kvality (dnešní docenti, vedoucí výzkumných skupin, garanti SP),
 - R4 – špičkoví obecně uznávaní odborníci s mezinárodním přesahem s vysokou mírou odpovědnosti za rozvoj instituce (dnešní profesori),
- MŠMT stanoví vyhláškou rámcové požadavky na pozice R1-R4.

Akademické kariéry II – funkční místa a hodnocení

Zákon stanoví funkční místa docentů (R3) a profesorů (R4):

- v jejich profilu silná složka vzdělávací, tvůrčí, podpory a vedení, podíl na vedení VŠ a službě akademické obci společnosti,
- při jejich obsazování důraz na kvalitu vzdělávací i tvůrčí činnosti,
- doba neurčitá s vazbou na pravidelná hodnocení,
- tenure track (R3) nebo otevřená výběrová řízení (R4).

Hodnocení AP:

- hodnocení min. jednou za pět let (možno i dříve) na základě předem známých transparentních kritérií pro jednotlivé stupně,
- ke kritériím se vyjadřuje AS a/nebo VR,
- hodnocení provádí odborná hodnotící komise, pro R2-R4 musí zahrnovat externí členy,
- výsledek hodnocení má dopad na výši mzdy, kariérní postup (vč. možnosti skončení pracovního poměru nebo zařazení na pozici ve vyšším kvalifikačním stupni).

Flexibilní a dostupné studium, zajišťování kvality a akreditace - východiska

- implementace principů nastavených v EHEA,
- místo oblastí vzdělávání používání pouze klasifikace SP dle mezinárodního systému ISCED-F,
- uzákonění definice joint degree (vč. využití European Joint Approach),
- zakotvení kreditového systému ECTS (vč. hodnotící škály A- F),
- ukotvení principů ESG na všech 3 úrovních (VŠ, standardů i činností NAÚ):
 - podmínkou je členství NAÚ v ENQA a registrace v EQAR,
 - standardy pro akreditace plně v gesci NAÚ,
- flexibilní studium pro heterogenní populaci studentů (nejen v rámci SP ale i CŽV).

Flexibilní a dostupné studium

Zákon ukotví:

- **definici studijních programů** prostřednictvím výsledků učení a profilu absolventa,
- **flexibilní průchod studiem:**
 - uvolnění pravidel pro přijímací řízení dle potřeb VŠ,
 - důraz na uznávání studijních výsledků získaných jinou cestou než v daném SP - povinnost vysokých škol nastavit jasná pravidla ve svých vnitřních předpisech,
 - full-time (denní) a part-time (externí) formy studia – rozvolnění studia až na dvojnásobek standardní doby studia,
 - výuka jednotlivých předmětů/modulů může být uskutečňována prezenční, distanční nebo kombinovanou formou - zvolená forma výuky musí odpovídat charakteru studijního předmětu a umožňovat dosažení stanovených výsledků učení.

Flexibilní a dostupné studium

Zákon zavede:

- **programy krátkého cyklu** – profesně zaměřené programy v oblastech Bc. SP,
- **revizi profilů SP** – studijní program může být uskutečňován profesně zaměřenou cestou, tomu odpovídá profil absolventa vymezený výsledky učení, které odpovídají požadavkům praxe a umožňují absolventovi výkon regulovaného povolání nebo odborné činnosti v příslušné oblasti; tomu odpovídá zejm. obsah studia, struktura kurikula a rozsah praktické výuky,
- definici sdruženého studia,
- minimální **požadavky na akreditační standardy** (min. na garanty, personální zabezpečení a tvůrčí činnost) pro větší právní jistotu NAÚ i VŠ.

Zákon posílí roli **CŽV**, zavede definici mikrocertifikátů (a jejich přenositelnosti a kumulace).

Zajišťování kvality a akreditace

- **ESG** jsou postaveny na odpovědnosti a autonomii – VŠ mají mít robustní, transparentní a funkční vnitřní systém zajišťování kvality.
- **Institucionální audit**
 - ověří schopnost vysoké školy mít nastavený funkční systém zajišťování kvality, který zaručuje dlouhodobý rozvoj kvality činností vysoké školy,
 - výstupem evaluační zpráva se souborem doporučení.
- Akreditace **nových studijních programů** (zejm. v oblasti regulovaných profesí) na dobu neurčitou (možnost udělení sankcí ze strany NAÚ v podobě omezení akreditací SP).
- Možnost podstoupit institucionální audit u **EU agentury registrované v EQAR**.
- Nastavení poplatků za úkony NAÚ.

Posílení role NAÚ v oblasti evaluace činností VŠ

- Plnohodnotné členství NAÚ v ENQA a registrace v EQAR.
- **Zapojení NAÚ** do širšího spektra evaluací vysokých škol.
- Propojení institucionálních auditů a hodnocení dalších tvůrčích činností.
- **Strategické propojení** roztržitých a nesystematických evaluací povede k:
 - vytvoření odborně silné instituce zajišťování kvality,
 - integraci know-how na národní i mezinárodní úrovni,
 - zlepšení kvality a využitelnosti zpětné vazby pro MŠMT i pro VŠ,
 - snížení administrativní zátěže a odstranění duplicitního vykazování dat.

Ministerstvo
školy, mládeže
a tělovýchovy

Děkuji za pozornost

Pavel Doleček
MŠMT